

Rapport för företag med
statligt ägande för perioden
januari – september 2002
från Regeringskansliet

I gruppen företag med statligt ägande ingår både företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Gränsdragningen mellan grupperna är inte alltid självklar. Företag med marknadsmässiga krav kännetecknas av något eller båda av följande kriterier:

- De verkar på en marknad med full konkurrens.
- Ägaren, staten, ställer marknadsmässiga krav på resultat och avkastning baserade på riskprofil. Utvärdering och uppföljning baseras på dessa, samt i vissa fall på särskilt uttryckta ägarkrav.

Företag med särskilda samhällsintressen kännetecknas av något eller flera av följande:

- Ägaren, staten, styr verksamheten på ett påtagligt och direkt sätt.
- De verkar på en marknad med särskilda förbehåll.
- En del av företagen verkar helt eller delvis utan konkurrens, andra är fullt konkurrensutsatta.

Speciella mål sätts, varvid bland annat kraven på avkastning avviker från vad som är gängse i verksamheter som bedrivs helt på marknadsmässiga villkor. Utvärderingen och uppföljningen baseras bland annat på kvalitativa parametrar härledda ur samhällsekonomiska eller sektorpolitiska mål och effektivitets-/resultatkrav. Kraven på t ex kostnadseffektivitet kan vara högt ställda även om andra mål har stor betydelse. Graden av samhällsintresse och ägarens styrning skiljer sig mycket mellan de olika bolagen i denna grupp.

På grund av dessa skillnader mellan företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen redovisas de i denna rapport var för sig.

- ▶ Resultatet före skatt för årets första nio månader minskade till 4,9 (16,3) miljarder kronor, främst till följd av Telias försämrade resultat. Rensat för Telia ökade resultatet före skatt med 3,1 miljarder kronor.
- ▶ Omsättningen ökade med 14 procent till 238,3 miljarder kronor.
- ▶ Kraftigt förbättrat kassaflöde.
- ▶ Minskade investeringar.
- ▶ Svag utveckling för statens noterade innehav, men i nivå med Affärsvärldens generalindex

Resultatet för företag med statligt ägande¹⁾ för det tredje kvartalet 2002 försämrades kraftigt jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till –7,5 (5,7) miljarder kronor. Resultatet för årets första nio månader minskade jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 4,9 (16,3) miljarder kronor.

Omsättningen ökade under tredje kvartalet med 15 procent till 77,3 (67,3) miljarder kronor. För årets första nio månader ökade omsättningen med 14 procent till 238,3 (209,9) miljarder kronor.

Kassaflödet från den löpande verksamheten ökade med 212 procent under årets första nio månader och uppgick till 45,5 (14,6) miljarder kronor. Investeringarna fortsatte att minska under tredje kvartalet och uppgick till 15,7 (21,3) miljarder kronor. För årets första nio månader uppgick investeringarna till 56,3 (92,7) miljarder kronor.

Stockholmsbörsen utvecklades mycket svagt under tredje kvartalet och Affärsvärldens generalindex sjönk med 26 procent. Det statliga aktieinnehavet utvecklades bättre än index och marknadsvärdet föll med 15 procent under tredje kvartalet. Från årskiftet fram till den 21 november 2002 har Affärsvärldens generalindex minskat med 30 procent i värde. Marknadsvärdet på det statliga aktieinnehavet minskade med 25 procent under motsvarande period.

FÖRETAG MED STATLIGT ÄGANDE, JANUARI–SEPTEMBER 2002

Tabell 1 Översikt	Företag med statligt ägande totalt			Företag med marknadsmässiga krav			Företag med särskilda samhällsintressen		
	jan–sep 2002	jan–sep 2001	Förändring	jan–sep 2002	jan–sep 2001	Förändring	jan–sep 2002	jan–sep 2001	Förändring
Nettoomsättning	238 306	209 855	14%	168 626	144 724	17%	69 680	65 132	7%
Resultat före skatt och minoritetens andel	4 941	16 296	–70%	673	12 718	–95%	4 268	3 578	19%
Investeringar	56 317	92 656	–39%	50 914	86 545	–41%	5 403	6 111	–12%
Kassaflöde från den löpande verksamheten	45 463	14 588	212%	36 979	7 640	384%	8 483	6 948	22%
	30 sep 2002	31 dec 2001		30 sep 2002	31 dec 2001		30 sep 2002	31 dec 2001	
Eget kapital	199 181	207 186	–4%	169 071	176 946	–4%	30 110	30 241	0%
Balansomslutning	949 230	976 178	–3%	843 005	867 321	–3%	106 226	108 857	–2%
Anställda	199 122	195 747	2%	143 377	138 700	3%	55 745	57 047	–2%

Intrassebolagen inräknas ej i uppgiften för omsättning, kassaflöde och bruttoinvesteringar.

Intrassebolagen inräknas med statens andel av resultat före skatt.

För intrassebolagen beräknas eget kapital som statens andel av det egna kapitalet.

Finansbolagens omsättning redovisas i enlighet med lagen om Årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

¹⁾ Se redovisningsprinciper på sid 11.

Företag med marknadsmässiga krav

OMSÄTTNING OCH RESULTAT

Omsättningen för företag med marknadsmässiga krav ökade med 17 procent under årets första nio månader jämfört med föregående år och uppgick till 168,6 (144,7) miljarder kronor. Ökningen förklaras främst av Vattenfall som bland annat på grund av expansionen i Tyskland ökat sin omsättning med 25,5 miljarder kronor. Rensat för Vattenfall har omsättningen minskat med 1,5 miljarder kronor.

Resultatet före skatt försämrades kraftigt under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 673 (12 718) Mkr. Den kraftiga minskningen förklaras främst av Telia som redovisade ett resultat före skatt för årets första nio månader som var 14 409 Mkr sämre än motsvarande period föregående år. Telias resultatförsämring förklaras av stora kostnader för omstrukturering och rationalisering huvudsakligen i International Carrier och den danska fastnätsverksamheten. Rensat för Telia har resultatet före skatt ökat med 2 364 Mkr.

Vattenfalls omsättning under årets första nio månader uppgick till 72 241 (46 766) Mkr. Av denna stod verksamheterna i Tyskland och Polen för 48 384 (20 316) Mkr. Vattenfall har under årets första nio månader sålt totalt 163,4 (112,7) TWh el varav 22,7 (20,2) TWh till el-börsen. Elpriset på den nordiska elbörsen NordPool steg kraftigt från 15,74 öre per kWh till 23,65 öre per kWh under det tredje kvartalet. De högre elpriserna kompenserade till viss del den minskade försäljningsvolymen som orsakades av det varma vädret. I Tyskland var elpriset stabilt under perioden.

Resultatet före skatt uppgick till 6 278 (4 736) Mkr

vilket är 1 542 Mkr högre än motsvarande period i fjol.

Telia redovisade ett kraftigt försämrat resultat före skatt för årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till -10 507 (3 902) Mkr. Under årets första nio månader ökade omsättning med 1 procent till 42 727 (42 226) Mkr. För jämförbar verksamhet var ökningen 6 procent.

Resultatförsämringen förklaras främst av stora kostnader för omstrukturering och rationalisering främst i International Carrier och den danska fastnätsverksamheten. Av och nedskrivningar uppgick till 16 768 (7 690) Mkr, varav nedskrivningar utgjorde 8 208 (149) Mkr. Poster som ej avspeglar löpande verksamhet uppgick till -4 801 (-62) Mkr och omfattar, förutom omstruktureringkostnader och nedskrivningar tredje kvartalet i International Carrier och danska fastnätsverksamheten, kostnader för rationalisering av övrig verksamhet (370 Mkr), vissa pensionsrelaterade kostnader (354 Mkr) samt en kapitalvinst (50 Mkr). Resultat från intressebolag uppgick till 333 (2 390) Mkr. Rensat från kapitalvinster och nedskrivningar skedde en resultatförbättring med 2 151 Mkr

Postens omsättning för årets första nio månader ökade 10 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 17 314 (15 792) Mkr. Resultatet före skatt för samma period uppgick till 558 (-226) Mkr. Resultatförbättringen förklaras av att 916 Mkr av tidigare gjorda avsättningar avseende framtida förluster i kassa-nätet har lösts upp. Uppbyggnaden av Postens nya servicenät fortskrider enligt plan. Av Postens totalt 91 lokala områden har 65 infört det nya servicenätet.

Tabell 2 Omsättning de tio största företagen* med marknadsmässiga krav

Bolag	Omsättning jul-sep 02	Omsättning jul-sep 01	Förändring	Omsättning jan-sep 02	Omsättning jan - sep 01	Förändring
Vattenfall	22 496	15 140	49%	72 241	46 766	54%
Telia	14 496	14 431	0%	42 727	42 226	1%
Posten	5 625	4 990	13%	17 314	15 792	10%
Vin & Sprit	2 106	1 796	17%	6 505	4 920	32%
Sveaskog	1 931	1 704	13%	6 182	9 832	-37%
GreenCargo	1 493	1 459	2%	4 561	4 698	-3%
LKAB	1 331	1 158	15%	3 908	3 654	7%
Svensk exportkredit	1 243	1 661	-25%	3 757	5 447	-31%
Akademiska Hus	1 067	993	7%	3 150	2 905	8%
Vasakronan	726	625	16%	2 162	2 057	5%
Övriga, 14 bolag	1 878	1 880	0%	6 119	6 427	-5%
Totalt	54 392	45 837	19%	168 626	144 724	17%

* Se redovisningsprinciper sid 11.

Vin & Sprit ökade resultatet före skatt för årets första nio månader med 154 Mkr till 1 474 Mkr. Resultatet för tredje kvartalet minskade med 31 procent till 354 Mkr. Detta till följd av en minskad efterfrågan i USA och en högre efterfrågan på övriga världsmarknader vilket lett till förändrad produktmix med lägre marginaler. Den svaga dollarkursen påverkade även resultatet. Omsättningen för årets första nio månader ökade med 17 procent till 2 106 Mkr.

Sveaskogs omsättning för årets första nio månader uppgick till 6 182 (proforma 9 832) Mkr. Resultatet före skatt uppgick till 567 Mkr för årets första nio månader. Rörelseresultatet för samma period ökade med 29 procent jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 926 Mkr. Förbättringen hänförs till affärsområdena Cartonboard och Timber samt lägre koncerngemensamma kostnader. Resultatet från fastighetsförsäljningar minskade.

LKAB förbättrade både sitt resultat och omsättning under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 288 (61) Mkr. Lönsamheten är ännu ej tillräcklig utan fortsatta åtgärder är nödvändiga.

Trots kraftiga prissänkningar på malm ökade priset i svenska kronor beroende på högre dollarkurs som följd av tidigare gjorda terminssäkringar. Till följd av detta och den högre leveransvolymen ökade koncernens omsättning med 7 procent eller 254 Mkr och blev 3 908 (3 654) Mkr.

Koncernens investeringar uppgick till totalt 416 (732) Mkr. Minskningen förklaras till stor del av hårdare prioriteringar och senareläggning av några projekt. I det pågående handlingsprogrammet för sänkta kostnader var det kortsiktiga målet att sänka kostnaderna 2002 med 5 procent jämfört med föregående år. Kostnadsänkningar för året bedöms bli drygt 4 procent.

LKABs järnmalsleveranser för helåret 2002 beräk-

nas överstiga fjolårets nivå på 19 Mt. Denna volymökning tillsammans med ökade intäkter i svenska kronor på grund av högre dollarkurs bedöms förbättra resultatet för helåret.

Vasakronan redovisade ett resultat före skatt som uppgick till 550 (1 774) Mkr för årets första nio månader. Resultatet exklusive rearesultat från fastighetsförsäljningar och kostnader för lösen av framtida räntekostnader uppgick till 553 (496) Mkr. Den allmänna konjunkturutvecklingen har påverkat lokalhyresmarknaden negativt. Telekom-branschens nedgång har bidragit till att hyresnivåerna sjunker främst i centrala Stockholm. Vasakronans hyresintäkter uppgick till 2 162 (2 057) Mkr. Hyresökningen i om- och nytecknade kontrakt var 42 (47) procent. Den ekonomiska vakansgraden ökade till 6 (4) procent.

SAS resultatet före skatt uppgick för årets första nio månader till 233 (7) Mkr, varav Scandinavian Airlines -377 (-350) Mkr. Resultatet påverkades positivt av de förvärvade bolagen, Braathens och Spanair, med 658 Mkr. Statens andel av resultatet baserat på ägarandel uppgick till 50 (1) Mkr

På grund av fortsatt svag konjunktur med ökad press på yield och intäkter under tredje kvartalet som bedöms fortsätta under fjärde kvartalet, förväntar SAS för helåret 2002 ett negativt resultat före skatt exklusive omstruktureringarkostnader och realisationsvinster.

SAS utökar ramen för strukturella åtgärder från 4 000 Mkr till 6 400 Mkr. Åtgärderna väntas få full effekt 2005. 1,6 miljarder kronor ska komma från intäktförbättringar. Resterande 4,8 miljarder kronor ska komma från kostnadsminskningar

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna har under årets första nio månader minskat med 29 procent för företaget med marknadsmässiga krav jämfört med motsvarande period föregående

Tabell 3 Resultat före skatt de tio största företagen* med marknadsmässiga krav

Bolag	Resultat före skatt jul–sep 02	Resultat före skatt jul–sep 01	Resultat före skatt jan–sep 02	Resultat före skatt jan – sep 01
Vattenfall	264	380	6 278	4 736
Telia	-10 964	2 491	-10 507	3 902
Posten	-63	65	558	-226
Vin & Sprit	354	516	1 474	1 320
Sveaskog	61	N/A	567	N/A
GreenCargo	-21	-17	-147	1
LKAB	106	-1	288	61
Svensk exportkredit	162	190	506	566
Akademiska Hus	231	250	686	698
Vasakronan	216	164	550	1 774
Övriga, 15 bolag	471	422	420	-114
Totalt	-9 183	4 460	673	12 718

* Se redovisningsprinciper sid 11.

de år. Bruttoinvesteringarna uppgick till 50 914 Mkr att jämföras med 86 545 Mkr föregående år. Telia, Vattenfall och Vin & Sprit hör till de företag som minskat sina investeringar betydligt.

Investeringsviljan minskade även under tredje kvartalet. Bruttoinvesteringarna uppgick till 13 819 (19 261) Mkr. Telia minskade investeringarna med 67 procent till 1 956 (5 965) Mkr, vilket främst berodde på lägre investeringar i produktionsanläggningar i det fasta nätet i Sverige, International Carrier och i de mobila näten. Vattenfall redovisade oförändrad investeringsnivå för tredje kvartalet jämfört med motsvarande period föregående år.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet har ökat med 265 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 36 979 (7 640) Mkr. Förbättringen förklaras bland annat av SBAB som förbättrade sitt kassaflöde från -4 027 till 7 793 Mkr. SwedCarrier förbättrade sitt kassaflöde från den löpande verksamheten från -1 900 Mkr till 24 Mkr. Telia förbättrade sitt kassaflöde från den löpande verksamheten med 2 608 Mkr till 8 534 Mkr.

Även Vattenfall förbättrade kassaflödet från den löpande verksamheten från 11 732 Mkr till 12 909 Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSER

Regeringen har den 20 september beslutat att sälja statens aktier i Svenska Lagerhusaktiebolaget till Brambles Industries Limited och LTN Logistiktjänster Norden AS.

Regeringen bemyndigades i december förra året av riksdagen att sälja statens aktieinnehav. Skälet är att motiven för det statliga ägandet har försvunnit. Riksdagen beslutade 1995 att väsentligt minska beredskapslagen, på grund av minskade behov av dessa.

LKAB har under perioden förvärvat samtliga resterande aktier (45 procent) i Kiruna Grus och Stenförädling.

Vattenfall har fattat beslut om att överlåta aktierna i Arrowhead AB till Song Networks Holding AB. Vattenfall kommer efter affären att äga knappt 20 procent av aktierna i ett rekonstruerat Song. Affären är dock villkorad av att en tillräckligt stor andel av de nuvarande obligationsägarna i Song godkänner rekonstruktionen samt ett godkännande av bolagsstämman.

Tabell 4 Bruttoinvesteringar och kassaflöde de tio största företagen* med marknadsmässiga krav

Bolag	Bruttoinvesteringar jul–sep		Bruttoinvesteringar jan–sep		Kassaflöde från löpande verksamhet jan–sep	
	2002	2001	2002	2001	2002	2001
Vattenfall	10 191	10 048	38 413	43 767	12 909	11 732
Telia	1 956	5 965	6 646	15 578	8 534	5 926
Posten	433	239	1 188	773	607	-462
Vin & Sprit	172	73	934	8 340	1 119	205
Sveaskog	60	77	228	255	812	N/A
GreenCargo	84	42	456	115	143	334
LKAB	128	234	416	732	652	524
Svensk exportkredit	7	1	10	4	2 178	-7 913
Akademiska Hus	377	1 355	1 367	2 380	889	-106
Vasakronan	145	861	566	5 975	1 147	1 973
Övriga, 14 bolag	266	366	690	8 626	7 989	-4 573
Totalt	13 819	19 261	50 914	86 545	36 979	7 640

* Se redovisningsprinciper sid 11.

Tabell 5 Eget kapital, balansomslutning, soliditet och räntabilitet på eget kapital de tio största företagen* med marknadsmässiga krav

Bolag	Eget kapital	Eget kapital	Balansomslutning	Balansomslutning	Soliditet ¹⁾	Räntabilitet på eget ²⁾
	30 sep 02	31 dec 01	30 sep 02	31 dec 01	30 sep 02	kapital jan–sep 02
Vattenfall	41 347	39 578	287 742	259 043	19%	10%
Telia	50 526	59 885	111 364	128 191	50%	-18%
Posten	3 671	3 299	14 509	17 311	24%	10%
Vin & Sprit	3 986	3 694	15 094	15 040	26%	27%
Sveaskog	12 557	12 083	27 351	31 394	45%	3%
GreenCargo	588	732	3 455	3 679	19%	-22%
LKAB	8 540	8 609	11 864	11 931	73%	2%
Svensk exportkredit	3 649	3 645	134 329	149 541	3%	10%
Akademiska Hus	7 248	7 024	27 215	27 159	26%	7%
Vasakronan	9 050	9 198	27 289	26 660	34%	4%
Övriga, 15 bolag	27 909	47 878	182 793	197 372		
Totalt	169 071	195 625	843 005	867 321		

¹⁾ Soliditet har beräknats på genomsnittligt eget kapital inklusive minoritetens andel i relation till balansomslutning.

²⁾ Räntabilitet på eget kapital har beräknats på resultat efter skatt januari–september i relation till genomsnittligt eget kapital.

* Se redovisningsprinciper sid 11.

Vattenfall förvärvade per den 27 augusti Hamburg Stads resterande aktier (25,1 procent) i HEW.

Vattenfalls styrelse beslutade i september att investera 600 Mkr över tre år i ett system som möjliggör distansavläsning av elmätare. Underlättade mättnings- och fakturaprocesser förväntas medföra rationaliseringsmöjligheter samtidigt som nyttan för Vattenfalls kunder är stor.

SAS avyttrade dotterbolaget SMART till Amadeus vilket godkändes av svenska Konkurrensverket i augusti. Försäljningspriset uppgick till 995 Mkr och gav en realisationsvinst på 826 Mkr.

Telias extra bolagsstämma godkände den 4 november den emission som krävs för genomförandet av det offentliga erbjudandet till aktieägarna i Sonera. Efter fusionen kommer svenska statens ägarandel i det nya bolaget att uppgå till cirka 45 procent.

Trots den osäkerhet som uppstod i samband med diskussionerna mellan den svenska och den finska regeringen hade 95 procent av utestående aktier i Sonera lämnats in per den 15 november.

I enlighet med tidigare beslut har Sveriges Geologiska AB, SGAB slutligen avvecklats i november 2002.

Företag med särskilda samhällsintressen

RESULTAT OCH OMSÄTTNING

Resultatet för företag med särskilda samhällsintressen ökade med 20 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Resultat före skatt uppgick till 4 268 (3 578) Mkr. Bland dem företag som förbättrade resultatet finns Samhall, Svensk Bilprovning, Apoteket, Svenska Spel, Venantius och Systembolaget.

Omsättningen ökade under årets första nio månader med 7 procent jämfört med motsvarande period föregående år. Från 65 132 till 69 680 Mkr.

Företag med särskilda samhällsintressen redovisade ett starkt tredje kvartal 2002. Resultatet före skatt ökade med 39 procent till 1 720 (1 236) Mkr jämfört med motsvarande period föregående år. Omsättningen ökade med 7 procent under tredje kvartalet och uppgick till 22 956 (21 456) Mkr.

Apoteket förbättrade resultatet före skatt med 144 Mkr till 52 Mkr för årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Rensat för den extra gottgörelse från pensionsstiftelsen om 101 Mkr föregående år var resultatförbättringen 245 Mkr. Omsättningen ökade med 8 procent under årets första nio månader till 23 842 (22 052) Mkr. Till följd av utvecklingen på världens börser under året har värdet på Apotekets pensionsstiftelses tillgångar minskat kraftigt i värde och täckte per den 30 september ej Apotekets pensionsförpliktelser fullt ut. Om de börsnivåer som var gällande vid kvartalsskiftet även råder vid årsskiftet kommer det att medföra en betydande negativ resultatpåverkan.

Systembolaget ökade under årets första nio månader resultatet före skatt med 35 procent jämfört med mot-

svarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 272 (201) Mkr. Omsättningen ökade med 729 Mkr till 13 855 Mkr.

Svenska Spels omsättning för de nio första månader 2002 ökade med 15 procent jämfört med motsvarande period föregående år till 13 192 (11 448) Mkr. Omsättningen för turspelen, med bland annat Lotto, Keno, Penningloten och Triss, steg med drygt 5 procent till 6,0 miljarder kronor. Omsättningen för värdeautomatspelen (Jack och Miss Vegas) steg med 40,7 procent till 4,3 miljarder kronor.

Resultatet före skatt för årets första nio månader ökade med 11 procent jämfört med motsvarande period föregående år till 3 113 (2 805) Mkr. Svenska Spel håller en god lönsamhetsnivå trots stora investeringar i ny teknik och i internationella kasinon samt en hårdare konkurrens från internationella kasinon. Spel som genomfördes via Internet fördubblades under året första nio månader från 1,1 till 2,4 procent.

Den starka omsättningsökningen för värdeautomatspelen (Jack Vegas och Miss Vegas) betyder att svenskt föreningsliv kan räkna med ett ännu större tillskott år 2002. Under 2001 gick 580 Mkr till svensk barn- och ungdomsidrott samt ungdomsorganisationer.

Samhall redovisade för årets första nio månader, trots en minskad omsättning, ett förbättrat resultat jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt för årets första nio månader uppgick till -7 (-159) Mkr. Omsättningen för samma period uppgick till 1 794 (1 976) Mkr.

De senaste tio åren har Samhall ersatt 10 000 industriarbeten med servicearbeten. Det senaste året har en

Tabell 6 Omsättning och resultat före skatt de tio största företagen* med särskilda samhällsintressen

Bolag	Omsättning jul-sep 02	Omsättning jul-sep 01	Omsättning jan-sep 02	Omsättning jan-sep 01	Resultat före skatt jul-sep 02	Resultat före skatt jul-sep 01	Resultat före skatt jan-sep 02	Resultat före skatt jan-sep 01
Apoteket	7 830	7 091	23 842	22 052	48	4	52	-92
Systembolaget	4 957	4 715	13 855	13 126	176	50	272	201
Svenska Spel	4 418	3 815	13 192	11 448	1 081	987	3 113	2 805
Samhall	1 794	1 976	6 353	6 746	-4	-61	-7	-159
Luffartsverket	1 293	1 205	3 917	3 849	160	75	271	380
Svenska kraftnät	692	754	2 117	2 152	161	203	466	582
Teracom	492	377	1 323	1 177	4	-24	-119	-114
Sjöfartsverket	311	290	1 112	1 038	-8	-15	52	19
Svensk Bilprovning	296	285	996	905	22	-18	26	-69
SOS Alarm	155	149	460	435	0	6	1	15
Övriga, 13 bolag	717	779	2 513	2 204	79	29	141	10
Totalt	22 956	21 436	69 680	65 132	1 720	1 236	4 268	3 578

* Se redovisningsprinciper sid 11.

stor andel industriarbeten försvunnit, framför allt inom telekom-branschen. I takt med att tjänstesektorn växer i betydelse har Samhall beslutat att växa inom tjänstesektorn. Samhall räknar med att 4 000 anställda inom Samhall kommer att byta jobb de närmaste åren. De nya arbetena skapas främst i tjänstesektorn.

Luftfartsverkets resultat före skatt för tredje kvartalet uppgick till 160 (75) Mkr. För årets första nio månader redovisade Luftfartsverket ett försämrat resultat jämfört med motsvarande period föregående år. Resultatet före skatt uppgick till 271 (380) Mkr varav positiva poster av engångskaraktär utgjorde 79 Mkr. Omsättningen för året första nio månader uppgick till 1 293 (1 205) Mkr.

Teracom ökade omsättningen med 12 procent till 1 323 (1 177) Mkr under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år. Intäktsökningen beror på ett ökat antal digital-tv-abonnemang samt en fortsatt positiv utveckling inom data- och telekommunikation för Teracom.

Digital-tv-tjänster för konsumenter uppgick till 254 (96) Mkr. Även om tillväxten har börjat öka efter halvårsskiftet finns det en fortsatt avvaktan på marknaden. Det finns en osäkerhet kring de politiska beslut som ska tas om släckningsdatum, tillståndsgivning och eventuella statliga subventioner för att stimulera konsumenternas efterfrågan.

Teracom redovisade ett resultat före skatt om -119 (-114) Mkr för årets första nio månader. De åtgärder som bolaget genomfört för att minska kostnaderna samt att investeringsnivån är betydligt lägre än tidigare börjar ge effekt. Under det tredje kvartalet redovisade bolaget ett positivt resultat före skatt om 4 Mkr. Åtgärdsprogrammet fortsätter för att minska kostnaderna ytterligare.

INVESTERINGAR

Bruttoinvesteringarna för företag med särskilda samhällsintressen minskade med 12 procent under årets första

nio månader jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick till 5 403 (6 111) Mkr. Minskningen förklaras bland annat av Luftfartsverket som nästan halverat sina investeringar från 2 327 Mkr till 1 328 Mkr. Teracom har även minskat sina investeringar betydligt från 659 Mkr till 111 Mkr. Statens väg- och baninvest har ökat sina investeringar med 17 procent till 2 214 Mkr. Även Svenska Spel har ökat investeringarna från 230 Mkr till 319 Mkr.

KASSAFLÖDE

Kassaflödet ökade med 22 procent under årets första nio månader jämfört med motsvarande period föregående år för företag med särskilda samhällsintressen. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 8 483 (6 948) Mkr. Ökningen förklaras främst av Luftfartsverkets, Apotekets, Systembolagets och SVEDABs förbättrade kassaflöde. Venantius redovisade ett kraftigt försämrat kassaflöde från den löpande verksamheten som uppgick till 1 923 (3 379) Mkr.

VIKTIGA HÄNDELSE

Teracom avyttrade i augusti 2002 sitt aktieinnehav i TravelVision. Vidare har sammanslagningen av Senda och Boxer TV-Access genomförts.

Den 1 oktober infördes så kallad generisk substitution på apoteken vilket innebär att apoteken aktivt ska byta receptföreskrivna läkemedel till billigare likvärdiga preparat. Apoteket, vars förberedelsekostnader uppgick till 24 Mkr, har under året arbetat aktivt med att utveckla IT-systemen och säkerställa rutiner och kompetens för detta arbete.

Tabell 7 Bruttoinvesteringar och kassaflöde från den löpande verksamheten de tio största företagen* med särskilda samhällsintressen

Bolag	Bruttoinvesteringar jan-sep 02	Bruttoinvesteringar jan-sep 01	Kassaflöde från löpande verksamhet jan-sep 02	Kassaflöde från löpande verksamhet jan-sep 01
Apoteket	159	192	399	-571
Systembolaget	138	134	-502	-981
Svenska Spel	319	230	4 112	4 008
Samhall	67	151	66	-80
Luftfartsverket	1 328	2 327	735	148
Svenska kraftnät	355	259	896	920
Teracom	111	659	129	-71
Sjöfartsverket	79	77	69	69
Svensk Bilprovning	126	40	30	7
SOS Alarm	39	22	109	94
Övriga, 13 bolag	2 683	2 020	2 441	3 406
Totalt	5 403	6 111	8 483	6 948

* Se redovisningsprinciper sid 11.

DET STATLIGA AKTIEINNEHAVET

Stockholmsbörsen inledde året svagt och Affärsvärldens generalindex sjönk under första halvåret med 23 procent. Under tredje kvartalet fortsatte nedgången och Affärsvärldens generalindex sjönk med 26 procent. Sedan årskiftet har Affärsvärldens generalindex sjunkit med 44 procent.

Det statliga aktieinnehavet utvecklades bättre än index under tredje kvartalet och värdet föll med 15 procent under tredje kvartalet. För årets första nio månader har det statliga aktieinnehavet med en värdeminskning med 46 procent i princip utvecklats i nivå med Affärsvärldens generalindex. Värdet på det statliga aktieinnehavet uppgick till knappt 72 miljarder kronor den 30 september 2002, vilket gjorde staten till den största ägaren på Stockholmsbörsen.

Från årskiftet till den 21 november 2002 har Affärsvärldens generalindex minskat med 30 procent i värde. Marknadsvärdet på det statliga aktieinnehavet minskade med 25 procent under motsvarande period.

Telias aktiekurs har sedan årskiftet till den 21 november minskat med cirka 25 procent, OMs med 57 procent, Nordeas med 24 procent och SAS med 14 procent.

FÖRÄNDRINGAR I FÖRETAGSLEDNINGAR OCH STYRELSER

Posten Ulf Spång har i augusti avgått ur styrelsen på egen begäran. Börge Österholm utsågs till tf Vd och koncernchef när Lennart Grabe lämnade tjänsten den 18 november. Marianne Nivert tidigare Vd och koncernchef för Telia är nominerad till styrelsen. Beslut fattas vid extra bolagstämma den 11 december.

SJ Gunilla Berg har avgått ur styrelsen.

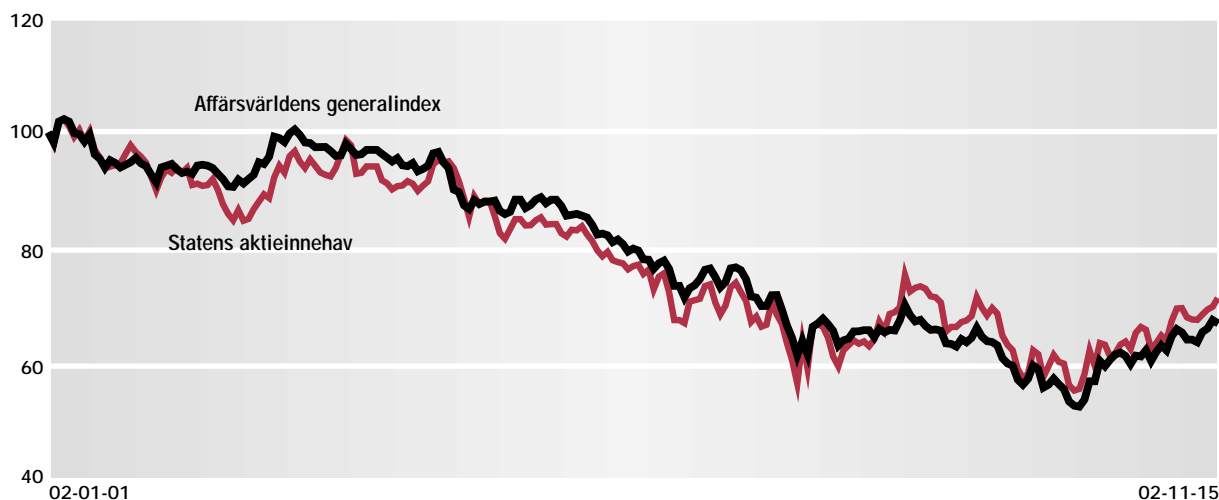
SAS I september tillträdde två nya medlemmar i koncernledningen, Gunilla Berg som CFO och John Dreholm som ansvarig för affärsområde Airline Support och Airline related businesses.

Pär Nuder har blivit statsråd och lämnar därmed styrelsen i Vasallen och Vin & Sprit.

EKONOMISK INFORMATION

- ▶ Bokslutskommuniké 2002 publiceras 24 mars 2003.
- ▶ Verksamhetsberättelse för 2002 publiceras i maj 2003.
- ▶ Kvartalsrapport för det första kvartalet 2003 publiceras 27 maj 2003

Diagram 1 Kursutveckling på det statliga aktieinnehavet jämfört med AFGX

Källa: Carnegie

Tabell 8 Marknadsvärdet för det statliga börsinnehavet 2000–2002, Mkr

Företag	Ågarandel									
	21 nov 02	21 nov 02	30 sep 02	28 juni 02	28 mars 02	28 dec 01	28 sep 01	29 juni 01	30 mars 01	29 dec 00
Celtica AB	38,5 %	55	76	89	90	80	75	80	80	62
Nordea AB	18,2 %	22 873	19 946	27 101	31 979	30 082	28 185	33 605	34 147	38 754
OM AB	9,5 %	472	256	552	1 011	1 103	604	1 103	1 479	1 862
SAS	21,4 %	2 062	1 851	2 238	2 697	2 397	1 939	3 578	3 349	3 173
Telia AB	70,6 %	74 561	49 778	54 226	77 950	98 920	97 861	116 501	121 796	102 733
Totalt		100 022	71 906	84 206	113 727	132 582	128 664	154 867	160 851	146 584
Totalt exkl. Telia		25 461	22 129	29 980	35 777	33 662	30 803	38 366	39 055	43 852

- » Kvartalsrapport för det andra kvartalet 2003 publiceras 10 september 2003
- » Kvartalsrapport för det tredje kvartalet 2003 publiceras 25 november 2003

REDOVISNINGSPRINCIPER

Från och med denna delårsrapport indelas företagen med statligt ägande endast i de två huvudgrupperna företag med marknadsmässiga krav och företag med särskilda samhällsintressen. Branschindelningen utgår därmed. I tabellerna presenteras de tio största företagen beräknat efter omsättning. Intressebolagen, där SAS är det största, inräknas ej i uppgifterna för omsättning. Detta förklarar varför SAS ej presenteras i tabellerna utan endast kommenteras i löpande text.

Rapporten omfattar 48 av 52 företag med statligt ägande, exklusive avvecklingsbolag och bolag där staten har en ägarandel som understiger 20 procent (OM AB, Nordea AB, Sydkraft SAKAB och SIS Miljömärkning AB). Vidare ingår inte holdingbolaget Civitas

Holding AB, men väl dess dotterbolag Vasakronan AB.

Intressebolag, med en ägarandel överstigande 20 procent, har medräknats efter ägarandel vad gäller resultat. Följande bolag ingår inte i rapporten; Norrland Center AB, AB Svenska Miljöstyrningsrådet, SJ AB, och Voksenåsen A/S.

För fastighetsbolag har hyresintäkterna betraktats som omsättning. För finansbolagen definieras omsättningen som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter netto.

För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Kungliga Operan och Kungliga Dramatiska Teatern AB. Svenska Spel är skattebefriat.

Definitioner

Resultat före skatt	anges före minoritetens andel.
Soliditet	eget kapital inklusive minoritetens andel i förhållande till balansomslutning.
Räntabilitet på eget kapital	resultat efter skatt i relation till genomsnittligt eget kapital

PUBLICERAT DEN 25 NOVEMBER 2002

Produktion: n3prenör

Design: NaucLér

Tryck: Halls offset

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagsfären är cirka 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har därför ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias. Kvartalsrapporterna är ett instrument för att öka genomlysningen av företag med statligt ägande.

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på:
www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag

Also available in English on:
www.naring.regeringen.se/inenglish/areas_of/state_owned/index.htm

REGERINGSKANSLIET

Näringsdepartementet

103 33 Stockholm

www.naring.regeringen.se

Artikelnr: N2055